

TELEGRAFUL ROMAN.

N^{ru} 10. ANULU XIII.

Telegrafulu este de doua ori pe septeman: joi'a si Duminec'a. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditur'a iociei pe afara la c. r. poste, cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate catra espeditura. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. car' pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu ann 8 fl. era pe o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Sabiu, in 4/16 Februariu 1865.

Inseratele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu cu litera mici, pentru a dou'a ora cu 5 1/2 cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Micsiorarea contributiunei personale in Transsilvani'a si cas'a ablegatiloru austriaca.

Siedintiele casei ablegatiloru Senatulu imperialu din 3 si mai alesu din 6 Februariu c. n. au fostu unele din cele mai sgomotose dela desbaterea asupr'a adresei incóce si cualificate de a atrage atentiunea nóstra asupr'a loru din mai multe privintie. La ordinea dilei se aflá raportulu comitetulu respectivu despre proiectulu de lege privitoriu la micsiorarea contributiunei personale in Transsilvani'a.

Comitetulu recomanda, precum amintiramu in numerii trecuti, acceptarea propositiunei guvernamentale pelanga respicarea dorintiei, ca guvernulu centralu sa arete modalitatea, cum s'aru poté acoperi acestu scadiamentu computatu pe anu cam cu 400,000 f. v. a. din alte mijloce ale tieriei.

Ablegatulu din Austri'a inferióra *Schneider* ascuti ultim'a motiune a comitetulu in modificatiunea propusa de densulu, cá adeva comitetulu respectivu sa ia in consideratiune totdeodata cu intrebarea despre micsiorarea contributiunei personale si acoperirea scadiamentulu de 400,000 f. prin imultirea contributiunei funduarie in Transsilvani'a, séu vorbindu curatu romanesce, sa iee povar'a dupa unu umeru apesatu pána acum si sa o puna pe celalaltu. Tendinti'a acestei motiuni modificate erá de a retramite proiectulu legi acestei'a comitetulu respectivu. Motiunea fu sprijinita preste asceptare de unu numeru insemnatu alu ablegatiloru din stáng'a casei, se intielege de sine, netranssilvaneni, deórece acesti ablegati, precum ni se pareá la antái'a privire, nu se poteau impacá cu propus'a micsiorare de contributiune in favórea numai a unei provincii, si acést'a cu atái'a mai putinu, cu cátu scadiamentulu veniá a se acoperi, dupa parerea Dloru, din celelalte provincii austriace. Dupace se tinura mai multe cuventári, intre care merita a fi mentinuta a Dlui ablegatu *Schuller-Libloy*, in favórea micsiorárei contributiunale, lupt'a finala se amaná pe 6 Februariu, fiindu timpul fára de aceea de totu inaintatu. Cá oratori erau inscrisi din partea Transsilvaniloru d-nii ablegati *Baritiu* si *Manu*, pentru proiectu, *Brestl* o capacitate financiara rara, professorulu dela universitatea din Prag'a *Herbst* in contr'a acceptárei proiectulu. In fine vorbi inca si Baronulu *Tinti*, care se privesce cam cá conducatoriu alu partidei ministeriale, apoi *Schneider* si dupa regulele parlamentari raportatoriulu *Obert*. Trebuie nainte de tóte sa amintimu pentru orientare si acea impregiurare, ca ablegatii ardeleni de confessiunea greco-orientala din acésta siedintia din 6 Februariu au absentatu cu totulu, avendu tocmai in acésta di audiinti'a la Maicestatea Sea spre descoperirea profunde multiamite pentru acordarea gratiosissima a Mitropoliei nóstre strabune. — Ne amu indepartá prea tare de scopulu prefriptu, de amu estrage din cuventárele tinute in acestu obiectu parlamentariu, care de altmintrelea suntu de totu interesante fatia cu combinatiunile numerice in privinti'a contributiuniloru in diferitele provincii ale Monarchiei, cari combinatiuni matematice s'au adusu in lupta mai alesu din partea opostiunei cá argumentu despre nefundat'a propunere a regimulu si a comitetulu respectivu.

Opositiunea acést'a, condusa de cele mai diverginte motive, se recruta si se formá din diferitele elemente ale casei ablegatiloru. Asiá veduramu chiaru si pre ablegatii poloni, cari altmintrelea se retinu atátu de bucuros dela votári in cestiuni contributiunale, de asta un'a data votandu in favórea proiectulu guvernamentalu, si alta data in contr'a lui, adeva precum conveniá punctulu loru de manecare separatisticu.

Spre a poté dejudecá mai cu fundualitate acestu obiectu si a ne formá opiniunea, fia-ne iertatu a scrutá dupa originea propositiunei guvernamentale.

Cas'a ablegatiloru a fostu, care la motiunea D-lui deputatu transsilvanu *Georgiu Baritiu* din 19 Novembre 1863. inca in sesiunea trecuta a Senatulu imperialu indreptá

cátra guvernulu centralu provocarea, cá sa se substérna casei o propositiune in privinti'a micsiorárei contributiunei personale in Transsilvani'a. Precum vedemu, guvernulu centralu corespanse cu acuratetia acestei dorintie, si nu i se poté impotá de locu, ca aru fi ignoratu decisiunile parlamentulu. Deci e unu ce de totu curiosu si pentru unu laicu neesplicabilu, observandu impregiurarea, ca unu proiectu de lege, alu cáruu urditiuru intiesualu e chiaru cas'a ablegatiloru, sa intempine totu in acea casa o resistintia atátu de resoluta, atátu de sistematica! Intr'adeveru potemu si noi eschiamá cu cei din principatele dunarene: „Cá la noi la nimeni!“ séu celu putinu sa-i mangaiámu pre acei'a, ca niei la noi nu mergu trebile cu multu mai bine decátu la ei.

Causele principale in sa ale acestei opostiuni suntu de a se cercetá cu totulu in alte impregiurári de o natura de totu frageda si politica. Inainte de tóte domni deputati din stáng'a casei, adeva asiá numit'a opostiune, nu voiescu odata cu capulu, cá Transsilvani'a sa fia, dupa parerea loru, mai favorita decátu celelalte provincii austriace ereditarie, ce s'aru intemplá, déca s'aru desfiintiá séu micsiorá contributiunea personala in Transsilvani'a, fia aceea chiaru si apesátore, ce Dloru nu voiescu a concede, de órece rezultatele combinatiuniloru loru numerice nu li-au esitu in favórea Transsilvaniei. Cade greu in cumpana mai incolo si acea impregiurare, ea dnii ablegati ardeleni dela sosirea loru in cas'a ablegatiloru au fostu stílpulu si radimulu celu mai neclatibilu alu ministeriulu, a cáruu politica densu cu pucine esceptiuni o sprijinira prin totu concursulu loru. Stáng'a casei séu asiá numit'a opostiune e de totu reu dispusa asupr'a deputatiloru „ministeriali“ din Transsilvani'a din aceste cause. Ce politica pórtá acésta partida, potemu intielege din devis'a ei ascunsa? Impacare cu ori si care pretiu cu Ungari'a, specialminte cu Magiarii, adeva impartirea imperiulu in dóue partide mari: un'a germanisátore si alt'a magiarisátore. — Amicabilitatea guvernamentala a Romániloru si Sasiloru face pe Dnii deputati ardeleni in ochii opostiunei acestei'a nedemni de a li se respectá dorintiele loru exprimate in numele tieriei, carea ei au onóre a o representá. Deputatulu din Boemi'a, professorulu *Herbst* a spus'o in finea cuventárei sale verde, unde dice: „Spesele suntu, unde potemu ajutá, de a crutiá din spese e o cerintia urgenta si imperativa, starea provinciiloru nu se va imbanatá prin favoriri, concese unei provincie si impuse altor'a, ci numai conlucrandu cu totii spre esoperarea de a pástrá in economi'a statulu (Bravo! Bravo! in stáng'a). Déca Transsilvani'a tramite incóce 26 de deputati, cu tóte ca nu platesce nici a cincea parte de contributiuni cá Austri'a inferióra, carea abiá tramite 18 deputati, mi este permisu a afirmá, ca in mânilé ablegatiloru transsilvaneni s'a depusu unu votu de incredere mare; folosésca-se dar de acésta potere a loru, si atunci voru imbanatáti mai priinciosu starea imperiulu si a tieriei loru proprii. (Bravo! Bravo! Aplausu lungu). Séu cu alfe cuvinte: Lipiti-ve de opostiune, si si noi ve vomu dá darulu acést'a. Raportatoriulu comitetulu respectivu, d. deputatu *Obert* respinse cu demnitate atari insinuári malitióse in marginile cuvenite loru. Noi constatámu simplu starea lucrulu si situatiunea, a cároru deplorabilitate e in vederata. Nu numai individii, ci si partidele potu fi nedrepte si tiranice. Totu acei Domni, cari au doritu cu vivacitate intrarea Transsilvaniloru in senatulu imperialu si au salutatu cu bucuria sosirea loru, i facu sa se pocaiésca pentru intrarea loru numai din acea cauza, ca convingerea dloru ablegati Transsilvaneni nu-i ierta a ocupá locuri in stáng'a si a votá cu dens'a. Cugetámu si sperámu, ca nu vomu fi incusati a fi descrisu séu priceputu reu obiectulu, si asiá nu potemu intielege, cum se potú basá o opostiune in cestiunea acést'a pe nisce motive atátu de unilaterale si chiaru malitióse, prin urmare o tinemu in totalitatea sea de nejustificata.

Dupa incheierea desbaterei generale se pasí la votare

și molliunea lui Schneider amintită în începutul se reieptă cu 82 încontr'a 60 de voturi ale asiă numitei opozițiuni, prin urmare se acceptă proiectul guvernamentalu.

Desbaterea specială decurse în linisce până la discussiunea § 7 alu proiectului, privitoriu la terminulu, cându are să intre în activitate determinatiunile acestei legi. O gresieală de tipariu ajunsă spre a se încinge o luptă nouă. Se dice, că unu poetu italianu s'a sinucisu din desperatinne, ca în poemelle sale dedicate amoresei lui de totu caste au fostu remasu vreocâte-va gresiele de tipariu; se vorbescu multe despre nefericirile intemperate jurnaleloru oficiose și oficiale iarasi din caus'a culegatoriloru și tipariului. Cronic'a gresieleloru de tipariu se mai amplifică cu unu casu, și acum celebru, căci se intemplă într'unu parlamentu. —

În proiectulu imparțitu membriloru casei, culegatoriulu de litere a cugetatu să facă și elu o motiune în favoarea finantierulu statului, de si per abusum, și asiă puse în locu de 1 Apr. 1865, 1 Ianuariu 1865.

Dupa o scurta discussiune esacerbata între presedintele casei și corifeii opozițiunei sciura cesti din urma se dea pertractăriloru o atare directiune, încātu avocatulu Berger castigă tempu să facă o propunere, care este celu mai viu argumentu despre tenacitatea și perseveranti'a, dar totdeodata și desteritatea acestei partide. Folosindu-se de momentu, făcū adeca motiunea aceea, ca proiectulu să se retramita comitetulu spre raportare, ca care terminu e celu adevăratu: 1 Ianuariu s'eu 1 Apriliu a. c. ? — Motiunea acest'a fă priimita prin votarea Poloniloru și Ruteniloru cu stâng'a, și asiă opozițiunea celu puțin pentru vreo câte-va dile si-ajunsă scopulu. Cu tôte acestea proiectulu acest'a se pôte acum privi de votatu, și nu incăpe nici o îndoieală, ca cu 1 Aprilie a. c. va intră în activitate. Habent sua fata „proiecta legum“. B.

Dela Senatulu imperialu.

Dupa-se în ședinți'a din 3 Februaru mai vorbi Schuler-Libloy în cuventu foarte caldu pentru proiectulu guvernului: în ședinți'a 26. din 25 Ianuariu (6 Februaru) se continuă desbaterea asupr'a **contribuțiunei personale în Transsilvani'a**. Articulu, ce-lu puseramă în fruntea foi nōstre de astadi, ne inlesnesce multu referat'a asupr'a acestei ședințiie interesante; de aceea ne și marginimă a espune aici numai o schiță a decurgerii ei. Celu d'ontăiu la cuventu este

Baritiu, care dice camu urmatōrele. Densulu, dice, aru fi acceptatu, ca acēsta dare — remasiția din vremile Turciloru — se va șterge de totu, ear nu numai ca se va propune imputinarea ei cu a patr'a parte. Insa chiaru și acēst'a afla resistinți'a, — ceea ce densulu n'au acceptat'o nici decātu. Comitetulu a propusu, că deficitulu să se acopere din mijlocele țierei; dar din cari mijloce? și care deficitu? căci Transsilvani'a este mai încarcata cu dări, decātu tôte țierile celelalte. Afara de dările insirate de Schuler—Libloy în ședinți'a premergătoare, densulu mai numesce înca și „darea sângelui“. Dar celelalte provincii mai usioru și suntu în stare a respunde contribuțiunile, decātu Transsilvani'a, carea n'are nici o industria, nici unu comerțu. Chiaru și negociulu de transitu i Pa luatu societatea de vapōre pe Dunare. Tiér'a atāt'a e de seraca, încātu multi locuitori trebuie să manānce pānea fără sare. — Densulu va votă pentru proiectulu regimului, inși numai pentru aceea, căci micșiorarea acest'a o privesce că o depurare a datoriei cătra Transsilvani'a; dar si-reserva dreptulu, de a propune ștergerea totală a dărei capului.

Dr. Brestl pentru propunerea lui Schneider. Déca Transsilvani'a e 'ngreuiata cu dări, apoi și celelalte provincii suntu îngreuiate, și înca mai tare. De aceea se'nvoiesce, că darea personală să se 'mputineze, dar deficitulu să se acopere — celu puțin cea mai mare parte — din mijlocele țierei; căci altmintrea aru trebui să-lu acopere celelalte țieri. S'a dīsu, ca statulu nu perde prin imputinarea acestei dări a capului, pentru-ca summele, ce că restantie neeseccabile remānu nerespunse, s'apropia de summele din darea capului; densulu arata cu date statistice, ca nu e asiă; și tocmai cându aru fi asiă, summele restanti nu se scotu numai dela acēi'a, cari nu potu plăti, pecandū summele de 'mputinatu aru fi să se ierte și celoru ce nu potu plăti și celoru ce potu. Afara de aceea Tranni'a plătesce darea de pamentu numai cu 10%, pecandū celelalte țieri cu 21%. Și la aruncaturile la darea de pamentu s'au facutu în favoarea Transsilvaniei mai multe usiurări. Transsilvani'a da dare directă 3,566,000 f.; ear pentru Cancellari'a aulicā transs. înca se recere totu cam atāt'a. Ear în privinți'a dărilor indirecte Transsilvani'a respunde mai puțin decātu tôte provinciile, chiaru și Croati'a și Slavoni'a o 'ntrecu în privinți'a acest'a.

Ma n u contr'a propunerei lui Schneider; se teme, ca reieptarea proiectulu regimului va produce nemulțamire în populațiunea transsilvană.

Dr. Herbst dice, ca lucrulu stă asiă: Pān'acum au

platitu în Ardealu cei seraci și pentru cei bogati; de aici încolo seracii adevăratu ca să plătescă mai puțin, dar bogatii totu să remāna scutiți. (Voci: Forte bine!) Ast'a nu e calea cea adevărată; seraciloru să li se dea ajutoriu, că să nu mai plătescă pentru alții, ear alții acēst'a să plătescă pentru sine. (Bravo! Bravo!) Apoi cērcă a demonstră prin date statistice, ca afirmările, că cându Transsilvani'a aru plăti mai multa contribuțiune decātu alte țieri, nu suntu temeinice. Cu privire la aserțele lui Schuler—Libloy din ședinți'a de mai înainte, cērcă a aretă, că contribuțiunile cele felurite, ce dupa espunerea acelu'i se respundū în Tranni'a, suntu și pe alte țieri. Ba, pecandū în țierile industriale la câte 20,000 ómeni le stau pe locu câte 1000 resboie, din cari traiau, în Transsilvani'a se aude ca unu lucratoru de di castigă pe di aorea câte 5 f. v. a.; asiă încātu déca pelānga tôte acestea Transsilvanenii nu potu plăti darea capului, s'aru vedé ca nu le place lucrulu, — în care casu aru trebui pusa pe ei înca o dare nouă, adică darea lenei! (Haritate.) „Spesele, incheia cuventatorulu, suntu loculu, unde potemu ajută; a crutiă aici, este o recerintia urgentă; nu castigandū favoriri, ce să le pōrte apoi alte țieri, se va 'mbunatati starea țieriloru, ci numai prin conlucrarea comună într'a crutiă (Bravo! Bravo!), și de folosulu acest'a apoi va avé parte și Transsilvani'a. Déca Transsilvani'a tramite (la sen. imp.) 26 ablegati, cu tôte ca nu plătesce nici a cincea parte de contribuțiuni că Austri'a de josu, carea tramite numai 18 ablegati, apoi potu dice, ca 'n mânăle ablegatiloru transsilvani este pusa încredere mare; întrebuinteze poterea loru, și astfelu apoi voru imbunatati în modulu celu mai eficace starea imperiului și a țierei loru proprie. (Bravo! Bravo! Applausu vivace.)

Br. Tinti combate propunerea lui Schneider, că un'a ce cu o mână da, și cu un'a ia. Dupa parerea densulu imputinarea acestei contribuțiuni se face numai pe hartia, căci în catatimea preliminară nu s'a scosu darea nici cându. Cātu pentru crutiare, e siguru, ca ablegatii transsilvani înca o dorescu acēst'a împreună cu toti ceialalti ablegati. Dealtmintrea densulu e la 'ndoiēla, ca óre competente e cas'a a urcā singura contribuțiunea într'o provincia? (Forte bine! din scaunele Ardeleniloru.) Să se accepte până la reformarea contribuțiuniloru preste totu. (Bravo! în drēpt'a.)

Schneider arata, ca în urm'a propunerei se s'aru urcā darea de pamentu cam cu 1. — până la 1½%, va sa dīca ne'nsemnatu, și prin aceea totusi s'aru aduce la locu scadiementulu din darea capului imputinată.

Ministrulu de finantie Plener trage atentiunea casei asupr'a reformei generale a sistemii contribuțiunale, carea e de necesitate urgentă. Cātu pentru imputinarea dărei personale în in Tranni'a, densulu se declara pentru imputinarea ei fără urcarea dărei de pamentu, prin carea din urma tiér'a s'aru lovi în modu foarte simțibilu. Proposițiunea regimului este unu mediu palliativ și s'aru poté practisă într'unu anu ori doi.

Obert apera în cuventu mai lungu propozițiunea regimului și rep. a comitetulu.

La votare propunerea lui Schneider remāne în minoritate de 60 contr'a 82 voturi.

(Pentru ea multimea din stâng'a, o parte a Ruteniloru, căti-va din centru; contr'a ei ministrii, Transsilvanenii, partea cea mai mare a centrului și o mica parte a stāngei).

La desbaterea specială titulu se priimesce cu 73 contr'a 66 voturi; § 1. cu 83 contr'a 69 voturi; §§-ii 2, 3, 4, 5 și 6 totu cam asiă.

La § 7; se 'ncinge lupta nouă; în proiectu stă: ca legea acēst'a intră în activitate cu 1 Ian. 1865 și are a remāne în valōre până la regularea generală a contribuțiuniloru directe.

Dr. Brestl propune: Aceste dispozițiuni au valōre numai pentru anii administrativi 1865 și 1866. (Sprijinire de ajunsu în stāng'a.) Dr. Herbst pentru acēsta propunere. Ministrulu de finantie Plener: Să remāna dicerea din urma afara. Dr. Schindler va sa mai facă unu amendementu, dar nu i se da cuventu; în fine, dupa mai multe dialoguri nu fără patima, și dupace vorbesce Obert că refer. pentru propunerea min. Plener, și dupace presedintele declara, ca 1 Ian. e eróre de tipariu în locu de 1 Aprilie: Herbst și Berger propunu, a se redă proiectulu comitetulu, că să se declare, care e datulu celu autenticu: 1 Ianuariu ori 1 Aprilie? Ce-eace în fine se și priimesce.

La capetulu ședinței Dr. Berger intrēba pre ministeriulu pentru ce nu respunde în vreunu felu la interpelatiunile cele 7, ce i s'au adresatu în sesiunea acēst'a?

Congressulu serbescu

Congresulu din Carlovitia s'a redeschisu în 6 Fauru n. în modu solemn. La cuventarea comisariului reg. alu congresului genera-

lului Br. Philippovic au respunsu mitropolitulu Masireviciu cu o multiamita câtra Maiestatea Sea Imperatulu, care respunsu, la propunerea episcopului Gruici, s'a priimitu unanimu sa fia asternutu Maiestatei Sele dreptu adresa. Dupa aceea s'au alesu notari, censori si unu comitetu pentru adresa. Inca in aceeași siedintia s'au luat si unele cestiuni de desbatere inainte.

Revista diuaristica.

Mai tôte diuarele de tôte colorile se ocupa adi mai multu séu mai pucinu de cestiunea reformeloru de contributiune.

Opositiunea, ce se face usiurârei contributiunei in senatulu imperialu din rancóre ca deputatii transsilvaneni urméza principiile regimului, au datu lui „Botschafter“ si „Reformei“ ambe diuarie vienesé s. a. ocaziune de a desaprobá portarea cea nici decatu, nici politica nici umana a domniloru opositiionali de profesiune din senatulu imperialu. Ne bucurâmu, ca Români cu ocaziunea acést'a au aretatu si tactu si patriotismu adevératu, intrandu in lupta cu energia si aretandu totdeodata, ca Transsilvani'a, de si are lipsa de ajutóre din partea statului, ea nu cersiesce ajutórie de mila, ci dupa cátu i se cuviniu. Cugetâmu aici la cuventâriile D. Baritiu si Manu, ablegati in cas'a de josu, din 6 Fauru a. c.

Conferinti'a banala a Croato-Slavoniei, ne spunu mai multe diuarie, ca da preste grentâti. Opositiionali aflâmu ca nu se ducu la conferintia, de si Fremd. Bl. ne aduce vreo câte-va declaratiuni din partea unoru magnati Croati, cari s'aru paré ca are de scopu a deminti acést'a scire.

Despre o conferintia tinuta de curendu la Vienn'a, la carea au fostu invitati contele Mauritiu Pálffy, cont. Valentinu Török si Stefanu d. Meltzer, si la care au luat parte si cont. Hermanu Zichy si alte notabilitâti ale Cancellariei aulice — se grabescu mai multe diuarie magiare a ne spune ca nu au nici o colóre oficiosa, ci ele suntu simplu de natur'a unei conversatiuni. Conferinti'a acést'a sa fia avutu de scopu o convorbire despre diet'a fiitóre in Ungari'a si despre press'a din Ungari'a. „Debatte“ ne spune ca s'au vorbitu despre necesitatea de a se retrage o lege de pressa si ca mai departe discursulu s'au estinsu si asup'a pregatiriloru pentru dieta. „Bécsi Hirado“, despre care ne spune „Pesti Naplo“ ca aru stá in óresicare legatura cu ministrulu de statu Schmerling, ne asigura, ca rezultatele conferintiei asup'a materieloru amintite nu au numai pretiu moralu. Mai multiamitoriu e pasagiulu despre dieta, pentruca in privinti'a aceste'a aru fi fostu pareri apropiande de o intelegere, care fatia cu opiniunea publica a tierci suntu liniscitóre.

Sabiiu in 3/15 Febr. Esc. Sea D. Presiedinte alu tribunalului supremu L. V. Popp a sositu eri aici. — Tocmai audímu jalnic'a scire, ca tinerulu juristu Ioann Nemes a reposatu aici aséra pe la 10 óre de tifus.

Din Ungari'a. Mare sensatiune face prin tier'a vecina procesulu celor 9 barbaít, acusat si tinuti prinsu de câte-va luni pentru crim'a de prodiitiune (Hochverrath.) Tribunalele militare au incheiatu processulu urditu asup'a-le si au adusu si publicatu sentinti'a in 6 Februaru c. n. Doi dintre densii, Stefanu de Nedeczky si Ludovicu Benitzky de Benitzky suntu osanditi pe calea dreptâti la mórtea prin stréngu, ear pe calea clementiei la inchisóre grea pe 20 ani; Pavelu de Almásy pelânga perderea nobilitâti la 'nchisóre grea pe 20 ani; Ludovicu de Gaspar pelânga perderea nobilitâti si a dreptului de advocatura; Ludovicu Zambelly de Bieberstein pelânga perderea nobilitâti; Gavriilu de Clementis pelânga perderea nobilitâti; Ludovicu de Plachi pelânga perderea nobilitâti si a dreptului de advocatura; Ludovicu Lezsak pelânga perderea lefei sele de gratia, - fiacare la 'nchisóre grea de 6 ani; in fine Ladislau de Szellestyei pelânga perderea nobilitâti la 'nchisóre grea pe 6 ani. —

Varietâti si noutâti de di.

Maiestatea Sea Imperatés'a a plecatu in 9 Febr. c. n. spre Dresd'a la festivitatea de cununia a fratelui seu cu prinses'a saxonesa Mari'a. Calatori'a va durá vreo 10 zile. —

Unu tieranu din Heiligenblut cerú audientia la Imperatulu, cá sa-si predea o rogare, prin care sa-si arete nenorocirea avuta in urm'a unui focu. A dóu'a di dupa audientia fu rechiamatu tieranulu iarasi la curte, unde acum se infalsia ambeloru Maiestâti, Imperatului si Imperatesei. Ambe Maiestâtile ii pusera mai multe întrebâri si-i accentuara tieranului, ca in Heiligenblut aru fi bine sa se zidesca ce-va mai frumosu sa aiba unde sa traga strainii. Tieranulu priimi mai tardiu 800 f. din cass'a privata a Maiestatei Sele.

Citímu in o corespundintia a „Concordiei“, ca divariulu „Bucovin'a“ din Cernautiu aru fi adusu in unulu din n-rii sei sub rubric'a „Offener Sprechsaal“ o adresa pe catu se póte de malitiosa cu tendintia de a descreditá teatrulu romanu inaintea publicului romanu preste totu. Corespundinti'a ne spuue, ca persiflagiele acelea purcedu dela unulu, care abea au cercetat de trei ori teatrulu si ca pre acestu omu reutaciosu lu da de minciuna publiculu celu nobilu romanu din Cernautiu, cáru nu i se póte disputá gustulu esteticu si care cercetéza ne'nterruptu teatrulu. Corespundinti'a lauda teatrulu

romanu si in alegerea pieseloru, cari representa simtiulu religiosu si morale. Consimtmu si noi cu cele ce esprima corespundinti'a câtra fói'a „Bucovin'a“ candu o provóca se nu se faca numai referatórea lucrurilor, cari au de scopu a compromite pre Români si literatur'a lor, cáci se póte intemplá ca „ap'a sa tréca, pe candu petrile tóte voru remané“.

Principatele române unite.

In numerulu trecut impartasíramu scirea despre repastrea d. Steege si Cretulescu din ministeriu. Acum impartasímu cea despre retragerea d. Cogalniceanu ministru presiedinte si a d. Bengescu ministru de justitia. In fruntea ministeriului cá presiedinte alu consiliului si ministru de statu au fostu chiamatu d. C. Bozianu si la ministeriulu de justitia d. G. Vernescu cunoscutu inca din tempulu camerei dissolve, ca deputatu in tabera liberaliloru moderati; la ministeriulu de finantie este chiamatu d. I. Stratu. Caus'a acestoru schimbâri ne este pâna in momentul de fatia necunoscuta.

Fostulu ministru de finantie d. Steege e denumitu membru alu curtei de cassatiune.

Dupa dinariulu nemtiescu din Bucuresci „Allg. d. Ztg.“ aflâmu ca ministeriulu de culte si instructiunea publica au deschisu sal'a cea mare in otelulu seu pentru prelegeri sciintifice publice gratis. DD. Esarcu, V. Alessandrescu, N. Racovitia, Marsillac, Bacaloglu, Petrescu si altii voru prelege schimbanduse despre sciintie, arte, literatura, istoria si economia de statu. — Camer'a dep. inca din siedinti'a din 16 Ianuariu, s'a constituitu in comitete secrete spre consultarea baseloru pentru scóterea dârei de proprietate si pentru organisarea contributiunei in cetâti si in tergurile cele mai mari.

PROIECTU DE DECRETU ORGANICU,

pentru infiintiarea unei autoritâti sinodale centrale, pentru a-facerile religiei române.

(Continuare din nr. trecut.)

Art. XVIII. Atributele administrative ale sinodului generalu póta asup'a:

a) Hirotonirea mitropolitiloru si a episcopiloru. b) Regularea parochieloru si a preotiloru parochiali. c) Educatiunea clerului. d) Cercetarea, amendarea, si tiparirea cartiloru cultului. e) Autorisârile de calugariri, in marginile legiuriloru civile. f) Privegiarea administrârei bisericesei a eparchieloru de mitopoli si episcopi.

Art. XIX. Atributele judiciare ale sinodului generalu, suntu:

a) Conflictetele dintre episcopii eparchiotti si mitopoliti. b) Apelulu in ultim'a instantia in causele persóneloru bisericesei in privinti'a disciplinei.

Art. XX. Sinodulu generalu, pe lângã atributele indicate la Art. XVII, XVIII, si XIX. va fi detoru a opiná asup'a toturoru materieloru, asup'a cârora va fi consultatu de câtra Guvernu.

Art. XXI. Decisiunile sinodului generalu nu suntu esecutorie de cátu dupa aprobarea loru de Domnitoriu, in urm'a raportului Ministrului Secretaru de Statu la departamentulu Justitiei, culteloru si Instructiunei publice, cáru'i a se voru comunicá nisce asemenea de câtra presiedintele sinodului.

Art. XXII. Ministrulu Secretaru de Statu la departamentulu Justitiei, culteloru si Instructiunei publice póte atrage atentíunea Sinodului asup'a abateriloru vreunei persóne séu autoritâti eclesiastice. Sinodulu e detoru de indata a statua asup'a casului.

CAPITOLULU IV.

Sinódele eparchiale.

Art. XXIII. Fia care eparchia, atâtu mitropolitana cátu si episcopala, va avé unu sinodu specialu.

Art. XXIV. Sinódele speciale se compunu:

a) Din Episcopulu séu Mitropolitulu eparchiottu cá presiedinte. b) Din cei trei membri ai sinodului generalu. c) Din directorii seminariului eparchialu. d) La Bucuresci si la Iasi, se adaugu Decanii facultâtloru teologice.

Art. XXV. Acestu sinodu va esecutá legile votate de sinodulu generalu, si actíunate de Domnu, si va judecá in materie de disciplina bisericésca.

CAPITOLULU V.

Dispusetiuni transitorie.

Art. XXVI. Suntu si remânu desfintiate tóte legile si regulamentele, in opositie cu dispusetiunea acestei legi.

Regulamentu

pentru alegerea membriloru sinodului generalu alu bisericiei române.

CAPITOLULU I.

Despre alegatori si elegibili.

Art. I. Suntu alegatori de membri sinodului generalu:

a) Preotii de miru români, chirotoniti in tíera si bucu-

randu-se de exercitiul sacerdotiei lor. b) Profesorii de materie religioasă la Seminarii și c) Superiori de monastiri.

Art. II. Sunt alegibili membri ai sinodului generalu:

a) Preotii de miru, in exercitiul dreptului de alegatori și cu studie de cel puțin patru clase într'unu Seminaru. b) Laici intrunindu următoarele însușiri. 1) Verș'a de 40 ani. 2) Cunoscintie teologice, dovedite seu prin atestate seu prin o funcțiune de minimum 3 ani că profesori in unu Seminaru, ori facultate teologica din țiera. c) Sa nu fie falitu nereabilitatu; sa nu fi fostu osânditu la pedepsa criminala.

Sa nu fi fostu osânditu la o pedepsa corectionala pentru delictetele următoare:

1) Falsificare, spargere de peceti și luare (sustragere) de acte depuse in locuri publice. 2) Furtu. 3) Insielaciune. 4) Abusu de incredere. 5) Marturia mincinoasă. 6) Calomnia. 7) Atentatu la bunele moravuri. 8) Abusu de putere.

CAPITOLULU II.

Despre alegeri.

Art. III. Se alegu pentru sinodulu generalu câte trei membri de fie care eparhia.

Art. IV. Fie care alegatoriu alege numai in eparhia unde este cu servitiulu bisericescu.

Alegatorii suntu detori a inscrie pe buletinulu alegerei câte trei nume.

Art. V. Cu două luni înainte de dñu'a alegeriloru, se alcătuescu de protopopi listele preotiloru și a superioriloru de Monastiri alegatori. Listele intocmite de protopopi se tramitu Ministeriului Justitiei, culteloru și Instrucțiunei publice, care le da publicitatei prin Monitoriu.

Art. VI. Reclamarile contr'a inscrieriloru și a omiteriloru din lista, le facu alegatorii seu Episcopulu eparchiotu, către Ministeriulu justitiei, culteloru Instrucțiunei publice, până in o luna de zile de la publicarea listeloru in Monitoriu. Reclamările trebuie sa fie insotite de dovedile sprijinitore. Ministeriulu justitiei, culteloru și Instrucțiunei publice va fi detoriu că sa publice prin Monitoriu, până in diece zile de la primirea reclamarei, decisiunea sea impreuna cu toate piesele afacerei.

Art. VII. La dñu'a defipta și publicata prin Monitoriu, alegatorii se intrunescu la protopopiatele de judetie respective, spre alegerea membriloru din partea eparchiei.

Art. VIII. La orele diece de diminetia, alegatorii, ori câti aru fi presenti, procedu la alegere. Biroulu alegatoriloru sta sub presiedinti'a protopopului. Secretariulu biroului va fi unulu dintre preotii cei mai tineri, desemnatu de presiedinte și secretariu alu protopopiatului.

Art. IX. Politia in sal'a alegeriloru este lasata Presiedinte'ui. Acest'a pôte cere intervenirea prefectului de judetiu. Discusiunile și discursurile nu suntu permise in sal'a alegeriloru dupa constituirea biroului de alegere.

Art. X. Votarea se face prin apelu nominalu. Votarea se face prin bilete care se voru depune in urna inchisa, sigilata de presiedinte, Secretariu și alegatorii carii voru voi.

Art. XI. Scrutiniulu remâne deschisu până a două di la orele trei dupa amedi. La acesta ora in presenti'a alegatoriloru ce se voru aflá, și dupa incheierea unui prescriptu verbalu, constatoru stárei in care s'a aflatu urn'a, se procede la despoiarea scrutiniului.

Art. XII. Biroulu singuru decide asupr'a primirei seu restringerei bileteloru cu nume gresitu, nediscifrabile seu cu vreunu semn ori cheia, ce aru lasá locu de prepusu la o intielegere prealabila.

Art. XIII. Resultatulu scrutiniului constatatu fiindu prin prescriptulu verbalu subscrisu de birou și de alegatorii presenti, biletele votárei se ardu.

Art. XIV. Tóte actele relative la alegere, biroulu le comunica indata prefectului judetianu, care le espeduesce imediatu prefectului unde este resiedinti'a Eparchiei.

Art. XV. Trei zile dupa ultim'a di a alegeriloru esclusivu, și in a trei'a di esclusivu la orele 11 de diminetia se va face la prefectura unde este resiedinti'a eparchiei, numerarea și adunarea definitivaa voturiloru de la tóte protopopiatele eparchiei. Acei carii voru fi intrunitu mai multe voturi voru fi proclamatu de alesi.

Art. XVI. Lucrarea aratata la XV. se face in presenti'a Episcopului seu Mitropolitului eparchiotu, a protopopului de judetiu, a Rectorului de seminaru, și in Bucuresci și la Iasi, și a decanului facultáti Teologice.

Art. XVII. Prescriptulu verbalu definitivu subscrisu de prefectu și de persoanele aretate a Art. XVI. se tramitu până in trei zile Ministeriului justitiei, culteloru și Instrucțiunei publice, care le va depune cu tóte actele relative, pe biroulu sinodului generalu la deschiderea lui. (Incheierea urméza.)

Prospectu politicu.

Dintre tóte tierile Europei iara e Italia, carea trage mai tare ochii lumii asupr'a sea. Intr'unulu din nrii din urma comunicaseramu, ca regele Victoru Emmanuilu s'a dusu inea in 3 Februaru calendariulu nou la Florentia; causele acestei calatorii repedi, nainte de tempu și preste tóta aseptarea, au fostu, dupacum se vede acum la urma, mai multe tumulte in Turinu, indreptate că demonstratiuni de neplacere tocmai asupr'a lui. Turinulu adeca nu potú uitá jertfele sele cele mari, decandu se facuse capital'a Italiei, și nu-si potú inecá in tacerea dorerea, ce-lu cuprinde candu cauta in venitoriulu seu celu fára sperantie de pân'acum ba tocmai vatematu moralicesce și materialicesce in modulu celu mai simtibilu. De aci nemultiamirea generala, de aci inlaiările pe strade, de aci interitarea și tumulte in mai multe zile și nopti. Atunci se diceá, ca regele aru fi declarat serbatoresce, ca oficiosu in viét'a sea nu va mai intrá in Turinu; dupa unu telegramu mai nou in sa se pare, ca Victoru Emmanuilu prin acesta departare improvisata din capital'a sea de pâna acum a voitu numai sa dee acestei'a o lectiune. Insulte, ce se scrieá ca s'aru fi facutu unoru ambasadori straini, precum: aruncarea cu tina, spargerea ferestreloru dela carete s. a., se arata cea mai mare parte că scornitori ale corespundintiloru foiloru vienesi. Regele a denumitu comandante alu cetáti in Turinu pre energiculu și asprulu generalu Cialdini. Municipalitatea dealtmintrea curendu dupa plecarea regelui au hotaritu cu unanimitate a-i tramite o adresa de loialitate. Pacea in Turinu s'au restauratu, in sa foile din Florentia imputa mereu locuitoriloru din Turinu portarea loru cea egoistica in momentul acest'a, candu toti Italianii au cea mai santa detorintia de a aduce voiosi ori ce jertfa pentru unitatea Italiei. Venitoriulu va dovedi, incátu au dreptu Florentinii a aruncá in fati'a Turineniloru și Piemontesiloru preste totu aceste imputári, cari in sa la tóta ntemplarea erá mai bine a nu le face.

Comitetulu parlamentariu, alesu pentru preconsultarea sequestrárei monastiriloru, dupace comunele și provinciile ceru ele veniturile monastiresci, sa fia facutu unu proiectu de compromis, in urm'a cáruia jumetate veniturile sa fia ale statului, ear jumetate ale comuneloru și provinciiloru. Administrarea loru sa se concreda unei comisiuni lumesci; unele diecese sa se largesca, altele sa se stérge de totu.

— Dupa cum amintiseramu in unulu din numerii din urma: presiedintelui casei ablegatiloru prusesci Grabow, i s'a tramisu din partea locuitoriloru din Colonia prin deputatiune anume tramisa, o coróna cetatienesca. Cu ocaziunea primirei eii presiedintele pronuncia de nou marturisirile liberale constitutiionale, afirmandu, ca corón'a acest'a lu va incuragiá și mai multu a stá neclatitu și la ori ce lupta pe lângá constituțiunea tierii.

N a p o l e o n u se ocupa cu redigerea finala a cuventului de tronu; cáci tocmai astadi, in 3/15 Febr., se deschidu camerele.

Unu jurnal elvetianu aduce o scire de totu momentósa, — presupunendu firesce ca este in ea vr'o schinteia de adeveru. Acesta scire e, ca Imperatulu, pentru mai bun'a consolidare a dinastiei sele pe tronulu francesu, dupa doi ani va resigná de tronu și va proclamá imperatu pre fiulu seu cá Napoleonu IV. sub regentur'a printului Napoleonu. Astfelu crede imperatulu ca s'aru intari de o parte famili'a sea, ear de alt'a s'aru mai domoli partidele dinlauntru, incátu la mórtea lui aru trece imperiulu mai usioru preste cris'a schimbárei tronului. — Astfelu de sciri, in sa totdeun'a e bine a le priimi cu cea mai mare reserva.

Parlamentulu englezescu s'au deschisu in 7 Februaru. Cuventulu detronu nu are colori deosebite, dupa cum le ascepta de multe ori lumea politica; elu preste totu e pacificu; simpatiile de ore candu pentru Dani'a se arata recite.

Nr. 6—1

EDICTU

Prin care Ann'a Sturz'a legiuit'a socie a lui Petru Raptcau de relig. gr. or. din Abrudu-satu, in Comitatu Alb'a de josu, care de mai multi ani de zile cu necredintia au parasitu pe legiuitulu sau barbatu, se provóca prin acest'a, cá in terminu de unu anu și o di, dela datulu presinte, sa se prezenteze inaintea subscrisului Scaunu Protopopescu, cáci din contra processulu matrimoniale asupr'a-i urditu, se va decide și fára de ea, in intielesulu ss. Canóne bisericesci.

Dela Scaunulu Protopopescu gr. orient. alu Zlathnei de josu.

Abrudu in 1 Ianuariu 1865.

I o a n n e G a l l u m. p.,
Administr. protop. gr. or.